

Etyka i prawo

SPECJALIZACJA

MARCIN MICHLEWICZ

Tematy

1. Regulacje prawne wykonywania zawodów pielęgniarstwa i położnej: ustawa o zawodach i ustawa o samorządzie pielęgniarstwa i położnych i akty wykonawcze do tych ustaw
2. Etyka w zawodzie wartości i normy moralne w praktyce zawodowej pielęgniarstwa i położnej
3. Kodeksy etyki zawodowej – MRP i kodeks etyki zawodowej pielęgniarstwa i położnej RP, konflikty wartości, klauzula sumienia
4. Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarstwa i położnych, podstawy prawne, rodzaje odpowiedzialności-karnej, cywilnej, służbowej, materialnej, zawodowej i etycznej.
5. Prawa pacjenta w międzynarodowych i polskich aktach prawnych, przestrzeganie praw pacjenta, odpowiedzialność.

Tematy

1. Problemy opieki pielęgniarstwa nad pacjentami o różnych systemach wartości, kultury, religii, obyczajach.
2. Racjonalizacja świadczeń zdrowotnych – formy racjonalizacji jawne, niejawne, ekonomiczne i nieekonomiczne, kolejki do świadczeń wymiar moralny.
3. Wyzwania transplantologii –rola i zadania pielęgniarstwa. Handel ludźmi i organami ludzkimi, rola pielęgniarstwa i położnej wobec wykluczenia społecznego i handlu ludźmi i organami.
4. Syndrom wypalenia zawodowego
5. Analiza najczęściej występujących dylematów moralnych w wybranych obszarach opieki pielęgniarstwa – kontakty z pacjentem i jego rodziną, przymus bezpośredni, tajemnica zawodowa, świadoma zgoda.

PRAWO NATURALNE	PRAWO STANOWIONE POZYTYWNE
Prawo jest ściśle określone wartością.	Prawo jest ściśle określone leksykalnie.
Prawo wyraża dążenie do idei dobra, piękna, sprawiedliwości.	Większość nie widzi potrzeby oceny prawa z punktu moralnego.
Normy moralne są dane człowiekowi od Boga, wynikają z natury ludzkiej i zasad współżycia zbiorowości. Posiadają moc wiążącą.	Norma prawna nie traci na ważności nawet gdy jest uznana za niesprawiedliwą i niemoralną. Norma traci swoją wagę i znaczenie dopiero gdy uchyli ją organ legislacyjny zgodnie z procedurami.
Zasady moralne powinny być podstawą przepisów prawnych.	W państwie istnieją zasady spisane w przepisach prawnych.

Przepis prawny - jednostka redakcyjna aktu prawnego, wyraźnie wyodrębniona w formie artykułu lub paragrafu. W sensie gramatycznym stanowi on zdanie.

Norma prawna - wypowiedź zawierająca żądanie władzy publicznej, aby w określonej sytuacji adresata podjął wyznaczone w niej działanie, jest to zatem norma postępowania, która została ustanowiona przez kompetentne organy władzy publicznej.

Akt prawny – to rezultat tworzenia prawa przez właściwy organ państwowy lub samorządowy.

Źródła prawa

- Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są:
 - Konstytucja,
 - ustawy,
 - ratyfikowane umowy międzynarodowe
 - rozporządzenia.
- Akty prawa miejscowego
 - wydawane bądź to przez organy samorządu terytorialnego, bądź przez terenowe organy administracji rządowej
 - są prawem w RP ale obowiązujące ale tylko na obszarze działania organu, który dany akt prawny ustanowił,
 - mają one moc obowiązującą wobec wszystkich osób zamieszkujących daną jednostkę terytorialną,

Cechy charakterystyczne aktów normatywnych

Zawierają normy o charakterze:

- ✓ powszechnym,
- ✓ abstrakcyjnym,
- ✓ generalnym.

Co to oznacza?

Dotyczy jakiejś określonej grupy podmiotów, organów państwa, lub też całego społeczeństwa.

Hierarchia aktów prawnych

1. Konstytucja,
2. Ustawy i ratyfikowane umowy międzynarodowe,
3. Rozporządzenia

Co z tego wynika?

Moc prawna poszczególnych aktów prawnych

Konstytucja (1997 r.)

- ✓ akt normatywny, zajmujący najwyższe miejsce w hierarchii przepisów,
- ✓ jest podstawą prawną innych normatywnych aktów prawnych,
- ✓ stanowi jakie i przez kogo mogą być wydawane akty prawne,
- ✓ określa sposób tworzenia prawa w państwie.
- Konstytucja jako najwyższe dobro człowieka wymienia : życia, zdrowie, godność i wolność (wolność może być ograniczana poprzez zapisy ustawowe).

Inne akty prawne

- ✓ USTAWY – ustanawiane przez sejm, senat, podpisywane przez prezydenta, muszą być zgodne z zapisami Konstytucji.
- ✓ Rozporządzenie – akt prawny wykonawczy, wydawany na podstawie ustawy i w celu jej wykonania. Musi być zapowiedziane w zapisie ustawy i ogłoszone w Dzienniku Ustaw. Wydaje – Prezydent, Rada Ministrów, Minister.
- ✓ Zarządzenia, uchwały – mają charakter przepisów wewnętrznych, obowiązujących w podległych twórcy tych aktów jednostkach organizacyjnych. Wydają – Prezydent, Rada Ministrów, Ministrowie, samorząd, dyrektor jednostki

Norma prawna

Bezpośrednie wskazanie komuś, jak powinien jednorazowo postąpić czy też stale postępować w określonych okolicznościach.

Normy mogą być:

- ✓ **nakazujące** (pielęgniarka/położna ma udzielać świadczenia zdrowotne zgodnie z zasadami aktualnej wiedzy),
- ✓ **zakazujące** (pielęgniarka/położna nie może udzielać świadczenia zdrowotnego bez uzyskania zgody pacjenta),
- ✓ **upoważniające** (pielęgniarka/położna może udzielić świadczenia bez zgody pacjenta, gdy ten nie jest w stanie jej udzielić a brak działania grozi jego życiu).

Norma prawna

- **Kolizja norm prawnych** – zachodzi gdy przypadek jest unormowany przez więcej niż jeden przepis prawa, a przepisy te wyznaczają adresatom wzajemnie wykluczające się sposoby zachowania (wywołujące określone skutki prawne).
- ✓ **PODMIOT PRAWA:** ten, kto może posiadać uprawnienia (prawa) i obowiązki.
 - osoby fizyczne (człowiek, ludzie),
 - osoby prawne (stowarzyszenia, związki organizacje państwowe, zakłady pracy, spółki).
- **Zdolność do czynności prawnych osób fizycznych:** pełna, ograniczona, brak (dzieci do 13 roku, osoby ubezwłasnowolnione).

Co rozumie się pod pojęciem „prawo medyczne”?

Zespół norm z wielu gałęzi prawa m.in. z zakresu prawa:

- cywilnego;
- administracyjnego;
- karnego;

określający procedury postępowania, zasady funkcjonowania podmiotów udzielających świadczenia z zakresu opieki medycznej oraz regulujący prawa i obowiązki pacjenta a także osób wykonujących zawody medyczne.

System opieki zdrowotnej w Polsce

- Zespół osób i instytucji mający za zadanie zapewnienie opieki zdrowotnej ludności.
- Polski system opieki zdrowotnej opiera się na modelu ubezpieczeniowym.
- Art. 68 Konstytucji RP „Każdy obywatel Polski ma prawo do ochrony zdrowia. Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”.

System opieki zdrowotnej w Polsce

- Obecnie system jest kształtowany przez dwie podstawowe ustawy:
- ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr164, poz. 1027 ze zm.);
- ustawę o działalności leczniczej (Dz.U. z 2011r. Nr 112, poz.654 ze zm.), która zmieniła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej

System opieki zdrowotnej w świetle ustawy o działalności leczniczej

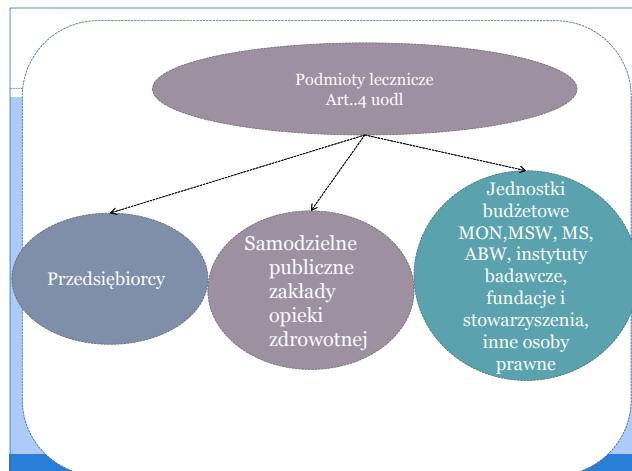
- z dnia 15 kwietnia 2011. (Dz. U. Nr 112, poz.654) określa:
- zasady wykonywania działalności leczniczej;
- zasady funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą, niebędących przedsiębiorcami;
- zasady prowadzenia rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą;
- normy czasu pracy pracowników podmiotów leczniczych;
- zasady sprawowania nadzoru nad wykonywaniem działalności leczniczej oraz podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

- Podstawowymi pojęciami dla ustawy o działalności leczniczej a tym samym dla rynku medycznego są pojęcia **działalność lecznicza** i **świadczenia zdrowotne**.

- świadczenia zdrowotne są to działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania.

➤ Ustawa o działalności leczniczej wprowadza dwa fundamentalne pojęcia odnoszące się do świadczeniodawców medycznych/podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych tj.: **podmioty lecznicze** oraz **podmioty wykonujące działalność leczniczą**.

➤ Drugie z pojęć ma szerszy zakres podmiotowy i obejmuje zarówno podmioty lecznicze jak i lekarza lub pielęgniarkę wykonujących zawód w ramach działalności leczniczej jako praktykę zawodową.

Struktura systemu opieki zdrowotnej

Świadczeniobiorcy
(pacjenci)

instytucja
ubezpieczenia
zdrowotnego
pełniąca
funkcję
Płatnika

Świadczeniodawcy

- Podmioty lecznicze (publiczne i niepubliczne)
- praktyki lekarskie, lekarsko-dentystyczne, pielęgniarskie oraz położnych
- inni świadczeniodawcy

Ministerstwo Zdrowia wytycza kierunki polityki zdrowotnej

- Zgodnie z art. 5 u.dz.l. lekarze i pielęgniarki mogą wykonywać swój zawód w ramach działalności leczniczej na zasadach określonych w ustawie.
- Działalność lecznicza pielęgniarek może być wykonywana w formie:
- jednoosobowej działalności gospodarczej jako indywidualna praktyka pielęgniarska, indywidualna praktyka pielęgniarska wyłącznie w miejscu wezwania, indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarska lub indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarska wyłącznie w miejscu wezwania;
- spółki cywilnej, spółki jawnej albo spółki partnerskiej jako grupowa praktyka pielęgniarska;

Formalno-prawne zasady działalności pielęgniarskiej.

- ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011r (t.j. Dz.U. z 2016r., poz.1251 ze zm.)
- ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. Nr 155, poz. 1097 z 2007 r.),
- ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.z 2013 r. poz. 217)

- Dotychczas praktyki medyczne regulowały ustawy branżowe (ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej), teraz natomiast regulacje znalazły się w jednej ogólnej ustawie.

Podstawy prawne wykonywania zawodu

- Ustawa z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j.Dz.U.2018, poz.123)

Ustawa określa zasady:

- wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej;
- uzyskiwania prawa wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej;
- kształcenia zawodowego pielęgniarki i położnej;
- kształcenia podyplomowego pielęgniarki i położnej.

- Art.2. Zawody pielęgniarki i położnej są samodzielnymi zawodami medycznymi.

- Art. 4. 1. Wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na:

- ✓ rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta;
- ✓ rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta;
- ✓ planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem;

- samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych;
- realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;
- orzekaniu o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

- 2. Za wykonywanie zawodu pielęgniarki uważa się również:

- ✓ nauczanie zawodu pielęgniarki lub położnej, wykonywanie pracy na rzecz doskonalenia zawodowego pielęgniarek i położnych lub nauczanie innych zawodów medycznych, których programy kształcenia wymagają współudziału pielęgniarki lub położnej;
- ✓ prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie pielęgniarstwa;
- ✓ kierowanie i zarządzanie zespołami pielęgniarek lub położnych;
- ✓ zatrudnienie w podmiocie leczniczym na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej;
- ✓

- Art. 5. 1. Wykonywanie zawodu położnej polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na:

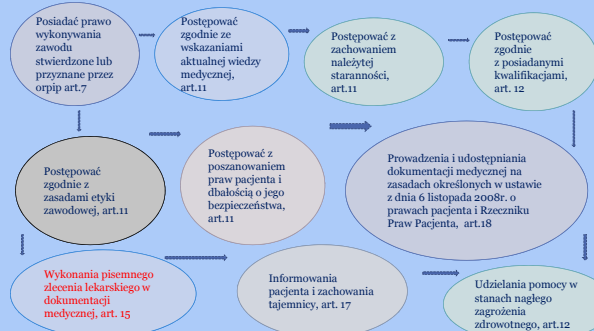
- rozpoznawaniu ciąży, sprawowaniu opieki nad kobietą w przebiegu ciąży fizjologicznej, a także prowadzeniu w określonym zakresie badań niezbędnych w monitorowaniu ciąży fizjologicznej;
- kierowaniu na badania konieczne do jak najwcześniejszego rozpoznania ciąży wysokiego ryzyka;
- prowadzeniu porodu fizjologicznego oraz monitorowaniu płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej;
- przyjmowaniu porodów naturalnych, w przypadku konieczności także z nacięciem krocza, a w przypadkach nagłych także porodu z położenia miednicowego;

- podejmowaniu koniecznych działań w sytuacjach nagłych, do czasu przybycia lekarza, w tym ręcznego wydobycia łożyska, a w razie potrzeby ręcznego zbadania macicy;
- sprawowaniu opieki nad matką i noworodkiem oraz monitorowaniu przebiegu okresu poporodowego;
- badaniu noworodków i opiece nad nimi oraz podejmowaniu w razie potrzeby wszelkich niezbędnych działań, w tym natychmiastowej reanimacji;
- realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;

- samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;

- profilaktyce chorób kobiecych i patologii położniczych;
 - rozpoznawaniu u matki lub dziecka objawów nieprawidłowości wymagających skierowania do lekarza;
 - sprawowaniu opieki położniczo-ginekologicznej nad kobietą;
 - prowadzeniu działalności edukacyjno-zdrowotnej w zakresie:
 - przygotowania do życia w rodzinie, metod planowania rodziny oraz ochrony macierzyństwa i ojcostwa,
 - przygotowywania do rodzicielstwa oraz pełnego przygotowania do urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia.
- 2. Za wykonywanie zawodu położnej uważa się również:

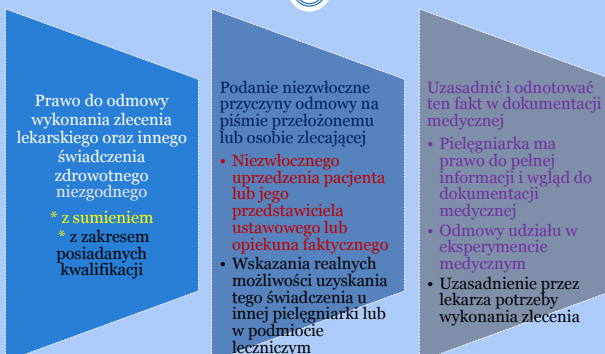
Podstawowe zasady wykonywania zawodu; ochrona prawna podczas wykonywania zawodu

Podstawowe zasady wykonywania zawodu; ochrona prawna podczas wykonywania zawodu

- **mają charakter obligatoryjny** tzn., że na osobach wykonujących te zawody ciąży prawny obowiązek ich stosowania
- **są one powszechne** – dotyczą wszystkich osób wykonujących te zawody niezależnie od formy wykonywania zawodu (status pracownika, umowa cywilno-prawna, przedsiębiorca)
- **mają charakter nadrzędny** nad postanowieniami aktów wewnętrznych regulujących funkcjonowanie podmiotów będących miejscem wykonywania zawodu pielęgniarki/położnej

Podstawowe zasady wykonywania zawodu; ochrona prawna podczas wykonywania zawodu

Pielęgniarka ,położna ma prawo

do samodzielnego orzekania o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych wykonywanych na rzecz pacjenta niezłolnego do samodzielnego egzystencji i samoopieki art.15

do uzyskania od lekarza pełnej informacji o stanie zdrowia pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych metodach diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych, zapobiegawczych i dających się przewidzieć następstwach podejmowanych działań,

do uzyskania pełnej informacji o celowości, planowanym przebiegu i dających się przewidzieć skutkach eksperymentu medycznego, w którym mają uczestniczyć art.14

domagać się od lekarza, który wydał zlecenie, by uzasadnił potrzebę jego wykonania art.15

wglądu do dokumentacji medycznej pacjenta art.13

Nowe uprawnienia pielęgniarek i położnych

- samodzielne ordynowanie leków i wyrobów medycznych; wystawianie recept – art. 15a ust.1
- wystawiania recept w ramach kontynuacji leczenia na zlecenie lekarza – art. 15a, ust.2
- wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych, w tym medycznej diagnostyki laboratoryjnej – art. 15a, ust.6
- Zasady wystawiania recept i zleceń - art.15b.

Pielęgniarka, położna ma obowiązek

- poinformować okręgową radę pielęgniarek i położnych, właściwą ze względu na miejsce wykonywania zawodu, o rozwiązaniu albo wygaśnięciu umowy, w terminie 14 dni od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia umowy, art. 19 ust.3
- odbyć przeszkolenie po okresie niewykonywania zawodu, art. 26.
- Pielęgniarka lub położna, które zamierzają zaprzestać wykonywania zawodu przez czas określony, zgłaszają to niezwłocznie właściwej okręgowej radzie pielęgniarek i położnych, z podaniem przewidywanego okresu niewykonywania zawodu, art. 26a
- niezwłocznego zawiadomienia właściwej okręgowej rady pielęgniarek i położnych o wszelkich zmianach danych zawartych w rejestrach, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich powstania, art. 46.

Ustalenie niezdolności do wykonywania zawodu

- Art. 27. jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie całkowitej albo częściowej niezdolności pielęgniarki lub położnej do wykonywania zawodu, spowodowanej jej stanem zdrowia, okręgowa rada pielęgniarek i położnych powołuje komisję lekarską złożoną ze specjalistów odpowiednich dziedzin medycyny, która wydaje orzeczenie w przedmiocie niezdolności pielęgniarki lub położnej do wykonywania zawodu.
- Pielęgniarka lub położna, których sprawa dotyczy, są obowiązane do stawienia się przed komisją.
- Okręgowa rada pielęgniarek i położnych, na podstawie orzeczenia komisji, podejmuje uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu na okres trwania niezdolności do wykonywania zawodu albo o ograniczeniu wykonywania określonych czynności zawodowych na okres trwania niezdolności do wykonywania zawodu.

- Pielęgniarka lub położna, których sprawa dotyczy, są uprawnione do uczestnictwa, z prawem zabrania głosu, w posiedzeniu okręgowej rady pielęgniarek i położnych w czasie rozpatrywania ich sprawy.
- Jeżeli pielęgniarka lub położna odmawia poddania się badaniu przez komisję lub jeżeli okręgowa rada pielęgniarek i położnych na podstawie wyników postępowania wyjaśniającego uzna, że dalsze wykonywanie zawodu lub ściśle określonych czynności zawodowych ze względu na stan zdrowia pielęgniarki lub położnej nie jest możliwe - okręgowa rada pielęgniarek i położnych podejmuje uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu albo o ograniczeniu wykonywania określonych czynności zawodowych.

Prawo wykonywania zawodu

- Prawo wykonywania zawodu albo ograniczone prawo wykonywania zawodu stwierdza, na wniosek osoby zainteresowanej, okręgowa rada pielęgniarek i położnych, właściwa ze względu na miejsce przyszłego wykonywania zawodu.
- Prawo wykonywania zawodu pielęgniarki przysługuje osobie:
 - ✓ posiadającej świadectwo lub dyplom ukończenia polskiej szkoły pielęgniarskiej bądź uzyskane w innym państwie niż państwo członkowskie Unii Europejskiej świadectwo lub dyplom, pod warunkiem że dyplom lub świadectwo zostały uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne ze świadectwem ukończenia szkoły pielęgniarskiej lub dyplomem, zgodnie z odrębnymi przepisami, oraz że spełniają minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej;
 - ✓ posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych;
 - ✓ której stan zdrowia pozwala na wykonywanie zawodu pielęgniarki;
 - ✓ która wykazuje nienaganną postawę etyczną.

- postępowanie jest poufne i odbywa się z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922).
- Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, określi, w drodze rozporządzenia, skład komisji, tryb orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu oraz szczegółowy sposób i tryb postępowania w sprawach zawieszania prawa wykonywania zawodu albo ograniczenia wykonywania określonych czynności zawodowych, mając na względzie zapewnienie prawidłowego wykonywania zawodu oraz ochronę praw osób, wobec których wszczęto postępowanie.

Kształcenie zawodowe i podyplomowe

- Pielęgniarka uzyskuje kwalifikacje zawodowe po ukończeniu szkoły pielęgniarstwa.
 - ✓ Szkołą pielęgniarstwa jest uczelnia prowadząca kształcenie na kierunku pielęgniarstwo na poziomie:
 - studiów pierwszego stopnia;
 - studiów drugiego stopnia. (analogicznie położna)
- Kształcenie trwa 3 lata (4600 godzin) w tym kształcenie praktyczne 1/3 wymiaru godzin a kształcenie teoretyczne co najmniej 2/3 wymiaru na podstawie standardu kształcenia zawartego w rozporządzeniu MNiSzW po uzyskaniu akredytacji Krajowej Komisji Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych

- Prawo wykonywania zawodu albo ograniczone prawo wykonywania zawodu wygasa w przypadku:
 - ✓ śmierci;
 - ✓ zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu;
 - ✓ utraty prawa wykonywania zawodu w wyniku prawomocnego orzeczenia przez sąd pielęgniarstwa i położnych lub orzeczonego przez sąd środka karnego polegającego na zakazie wykonywania zawodu;
 - ✓ utraty obywatelstwa polskiego, obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo cofnięcia zezwolenia na pobyt stały;
 - ✓ cofnięcia statusu rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
 - ✓ utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
 - ✓ upływu czasu, na jaki zostało przyznane.
- Wpis do rejestru pielęgniarstwa lub rejestru położnych – dokonywanie wpisów i uzupełnianie danych oraz wydawanie zaświadczeń

- Obowiązek stałego aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych oraz prawo do doskonalenia zawodowego w różnych rodzajach kształcenia podyplomowego.

- Kształcenie podyplomowe – rodzaje:
 - szkolenie specjalizacyjne, zwane dalej "specjalizacją";
 - kurs kwalifikacyjny;
 - kurs specjalistyczny;
 - kurs doszkalcący.
- Kształcenie podyplomowe jest prowadzone w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym.

- Art. 62. Zwolnienie od pracy, urlop szkoleniowy i inne świadczenia przysługujące w razie podjęcia kształcenia podyplomowego na podstawie skierowania wydanego przez pracodawcę.
- Art. 63. Bezpłatny urlop i zwolnienie od pracy w razie podjęcia kształcenia podyplomowego bez skierowania wydanego przez pracodawcę.
- Art. 64. Umowa w sprawie kształcenia podyplomowego; obowiązek zwrotu kosztów kształcenia.
- Art. 65. Urlop szkoleniowy

Przepisy karne

- Art. 84.** Kto bez wymaganego prawa wykonywania zawodu udziela świadczeń zdrowotnych określonych w art. 4 ust. 1 pkt 1-6 lub art. 5 ust. 1 pkt 1-9, 11 i 12, podlega karze grzywny.
- Art. 85.** Jeżeli sprawca czynu określonego w art. 84 działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wprowadza w błąd, co do posiadania takiego prawa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- Art. 86.** Kto zatrudnia do udzielania świadczeń zdrowotnych określonych w art. 4 ust. 1 pkt 1-6 lub art. 5 ust. 1 pkt 1-9, 11 i 12 osobę nieposiadającą prawa wykonywania zawodu wymaganego do udzielenia tych świadczeń, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.
- Art. 87.** Postępowanie w sprawach o czyn określony w art. 84 toczy się według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.).

Akty wykonawcze do ustawy o zawodach

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarstwa i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcą w zawodzie pielęgniarstwa i położnej (Dz.U. 2012, poz.770);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 lipca 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu znajomości języka polskiego w mowie i w piśmie, niezbędnego do wykonywania zawodów pielęgniarstwa i położnej (Dz.U. 2012, poz.817)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarstwa i położnych (Dz.U. 2012, poz. 970)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2012 r. w sprawie składu komisji, trybu orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub położnej oraz szczegółowego sposobu i trybu postępowania w sprawach zawieszania prawa wykonywania zawodu albo ograniczenia wykonywania określonych czynności zawodowych (Dz.U. 2012, poz.1106)

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych (Dz.U. 2012, poz 1441)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2013 r. w sprawie wzorów dokumentów o prawie wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej (Dz.U. 2013, poz. 222)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz.U. 2013, poz. 1562)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz.U. 2016, poz. 1761)

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 października 2016 r. w sprawie stażu adaptacyjnego dla cudzoziemców ubiegających się o przyznanie prawa wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej (Dz.U. 2016, poz. 1792)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz.U. 2017, poz. 497)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 października 2015 r. w sprawie recept wystawianych przez pielęgniarki i położne (t.j. Dz.U. 2017, poz. 1589)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne (Dz.U. 2018, poz. 299)

Podstawy prawne wykonywania zawodów

- **Ustawa z dnia 1 lipca 2011r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1038 ze zm).**
- Reguluje zasady funkcjonowania samorządu zawodowego,
- Określa prawa i obowiązki członków samorządu,
- Określa zasady prowadzenia rejestrów pielęgniarek i położnych,
- **Reguluje odpowiedzialność zawodową pielęgniarek i położnych.**
- **Ustala kary jakie może orzec sąd pielęgniarek i położnych,**
- Wskazuje na tryb postępowania, procedury odwoławcze oraz zasady prowadzenia rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych.

Zadania i cechy samorządu; obowiązek przynależności do samorządu; jednostki organizacyjne samorządu

- (Art. 2.)
- Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych reprezentuje osoby wykonujące zawody pielęgniarki i położnej oraz sprawuje pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.
- Samorząd jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa.
- Przynależność pielęgniarek i położnych do samorządu jest obowiązkowa.
- Jednostkami organizacyjnymi samorządu posiadającymi osobowość prawną są:
- Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych,
- okręgowe izby pielęgniarek i położnych,

Zadaniami samorządu są w szczególności:

- ✓ sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodów;
- ✓ ustalanie i upowszechnianie zasad etyki zawodowej oraz sprawowanie nadzoru nad ich przestrzeganiem;
- ✓ ustalanie standardów zawodowych i standardów kwalifikacji zawodowych obowiązujących na poszczególnych stanowiskach pracy;
- ✓ współdziałanie w ustalaniu kierunków rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa;
- ✓ integrowanie środowiska pielęgniarek i położnych;
- ✓ obrona godności zawodowej;
- ✓ reprezentowanie i ochrona zawodów;
- ✓ zajmowanie stanowiska w sprawach stanu zdrowia społeczeństwa, polityki zdrowotnej państwa oraz organizacji ochrony zdrowia;
- ✓ edukacja zdrowotna i promocja zdrowia.

Samorząd wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

- stwierdzanie i przyznawanie prawa wykonywania zawodu;
- prowadzenie rejestrów na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039);
- przechowywanie i udostępnianie dokumentacji medycznej w przypadku, o którym mowa w art. 30a ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2016 r. poz. 186, 823, 960 i 1070 oraz z 2017 r. poz. 836);
- opiniowanie i przedstawianie wniosków w sprawie warunków wykonywania zawodów;
- opiniowanie warunków pracy i płacy pielęgniarek i położnych;
- opiniowanie i wnioskowanie w sprawach kształcenia zawodowego;
- prowadzenie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych;

- przewodniczenie i uczestnictwo jego przedstawicieli w komisjach konkursowych na kierownicze stanowiska pielęgniarskie lub położnicze oraz na inne stanowiska kierownicze w podmiotach leczniczych, o ile odrębne przepisy przewidują taki obowiązek;
- opiniowanie projektów aktów normatywnych w zakresie dotyczącym ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej;
- opiniowanie programów kształcenia zawodowego;
- orzekanie w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- prowadzenie działalności edukacyjnej, naukowej lub badawczej;
- udzielanie informacji na temat uznawania kwalifikacji zawodowych, uregulowań prawnych dotyczących ochrony zdrowia, ubezpieczeń społecznych oraz zasad etyki zawodowej w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu;
- współpracę z towarzystwami naukowymi, szkołami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi w kraju i za granicą;

- współpracę z organami administracji publicznej, samorządami i organizacjami pielęgniarek i położnych za granicą oraz samorządem innych zawodów medycznych w kraju;
- organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych i innych form pomocy materialnej dla pielęgniarek i położnych;
- zarządzanie majątkiem własnym;
- prowadzenie działalności wydawniczej;
- uznawanie kwalifikacji pielęgniarek i położnych będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, zamierzających wykonywać zawód pielęgniarki lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

Członkowie samorządu

- Członkami samorządu są pielęgniarki i położne, które mają stwierdzone lub przyznane prawo wykonywania zawodu i są wpisane do rejestru prowadzonego przez właściwą ze względu na miejsce wykonywania zawodu okręgową radę.
- Okręgową izbę tworzą pielęgniarki i położne wpisane do rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową radę.

Prawa i obowiązki członków samorządu

- Członkowie samorządu mają prawo:
- wybierać i być wybierani do organów izb, z zastrzeżeniem art. 12 oraz art. 13 ust. 2-4;
- korzystać z pomocy izb w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz ochrony właściwych warunków wykonywania zawodu;
- korzystać z ochrony i pomocy prawnej izb;
- korzystać z innych świadczeń izb i działalności samopomocowej.

- Członkowie samorządu są obowiązani:
- postępować zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz zasadami wykonywania zawodu określonymi w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej;
- sumiennie wykonywać obowiązki zawodowe;
- przestrzegać uchwał organów izb;
- regularnie opłacać składkę członkowską;
- aktualizować dane w rejestrze pielęgniarek i rejestrze położnych.

Organy samorządu

- Organami Naczelnej Izby są:
- Krajowy Zjazd Pielęgniarek i Położnych;
- Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych;
- Naczelna Komisja Rewizyjna;
- Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych;
- Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.
- Siedzibą Naczelnej Izby i jej organów jest miasto stołeczne Warszawa.

Krajowy Zjazd, w drodze uchwały, w szczególności:

- ✓ określa zasady etyki zawodowej;
- ✓ zajmuje stanowisko w sprawie kierunków rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa;
- ✓ przyjmuje program działania samorządu;
- ✓ określa regulaminy organów Naczelnej Izby i ramowe regulaminy organów okręgowych izb;
- ✓ ustala regulamin wyborów do organów izb oraz tryb odwoływania ich członków;
- ✓ ustala liczbę członków organów Naczelnej Izby i liczbę zastępców Naczelnego Rzecznika;

Naczelna Rada kieruje działalnością samorządu w okresie między Krajowymi Zjazdami, w szczególności:

- wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu;
- analizuje i opiniuje kierunki rozwoju ochrony zdrowia;
- przygotowuje wnioski dotyczące zasad etyki zawodowej;
- ustala standardy zawodowe i standardy kwalifikacji zawodowych obowiązujące na poszczególnych stanowiskach pracy;
- określa zasady wykonywania obowiązku dotyczącego aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych przez pielęgniarki i położne;

Naczelna Komisja Rewizyjna:

- kontroluje działalność finansową i gospodarczą Naczelnej Rady;
- przedstawia Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie wraz z wnioskiem w sprawie absolutorium dla Naczelnej Rady;
- przedstawia Naczelnej Radzie corocznie informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli;
- sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych.

Organami okręgowej izby są:

- okręgowy zjazd pielęgniarek i położnych;
 - okręgowa rada pielęgniarek i położnych;
 - okręgowa komisja rewizyjna;
 - okręgowy sąd pielęgniarek i położnych;
 - okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.
- Obszar działania poszczególnych okręgowych izb, ich liczbę i siedziby ustala Naczelna Rada na wniosek właściwych okręgowych zjazdów.

- ✓ wybiera Prezesa i pozostałych członków Naczelnej Rady, Przewodniczącego i pozostałych członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej i Naczelnego Sądu oraz Naczelnego Rzecznika i jego zastępców;

- ✓ uchwała zasady gospodarki finansowej Naczelnej Izby;

- ✓ uchwała szczegółowy sposób przeprowadzania wizytacji, w tym sposób wyboru osób wykonujących czynności wizytacyjne;

- ✓ rozpatruje i zatwierdza sprawozdania organów Naczelnej Izby;

- ✓ określa wysokość i częstotliwość wpłat składki członkowskiej oraz zasady jej podziału;

- ✓ udziela absolutorium Naczelnej Radzie.

- reprezentuje samorząd, w tym w ustalaniu warunków umów związanych z przekazywaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia środków finansowych na realizację zadań określonych w art. 91 ust. 1;

- rozpatruje odwołania od uchwał okręgowych rad;

- uchwała budżet organów Naczelnej Izby;

- podejmuje uchwały w innych sprawach należących do samorządu, niezastrzeżonych dla innych organów;

- ustala wzory pieczęci organów samorządu;

- prowadzi Centralny Rejestr Pielęgniarek i Położnych;

- opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej oraz zawodów medycznych

Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych:

- rozpoznaje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- dokonuje wyboru zastępców Przewodniczącego Naczelnego Sądu spośród członków tego Sądu;
- składa Naczelnej Radzie okresowe informacje o stanie spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie kadencyjne;
- rozpoznaje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów;
- orzeka o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej;
- przeprowadza szkolenia dla składów okręgowych sądów.

Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

- prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej;
- sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników;
- sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądem pielęgniarek i położnych;
- rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- rozpatruje skargi na przewlekłość postępowania okręgowych rzeczników;
- składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie ze swojej działalności;
- szkoli okręgowych rzeczników i ich zastępców w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- prowadzi działalność prewencyjną w zakresie wykroczeń zawodowych i postępowania sprzecznego z zasadami etyki zawodowej.

- Z tytułu sprawowanego nadzoru oraz w ramach rozpatrywania skarg na przewlekłość postępowania Naczelny Rzecznik może:
- ✓ zaznajamiać się z materiałami zbieranymi w toku postępowania oraz z zamierzeniami prowadzącego postępowanie okręgowego rzecznika;
- ✓ wskazywać kierunki postępowania;
- ✓ składać okręgowemu zjazdowi sprawozdanie z działalności właściwego okręgowego rzecznika.

Okręgowy zjazd, w drodze uchwały, w szczególności:

- ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała roczny budżet;
- rozpatruje i zatwierdza roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu i okręgowego rzecznika;
- ustala liczbę członków oraz szczegółową organizację, zasady i tryb działania organów izby;
- wybiera przewodniczącego i pozostałych członków okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu oraz okręgowego rzecznika i jego zastępców;
- wybiera delegatów na Krajowy Zjazd;
- odwołuje członków organów izby przed upływem kadencji;
- udziela absolutorium ustępującej okręgowej radzie;
- podejmuje uchwały w sprawach istotnych dla zawodów pielęgniarki i położnej oraz w innych sprawach objętych zakresem działania okręgowej izby.

Okręgowa rada kieruje działalnością okręgowej izby i wykonuje zadania samorządu na obszarze działania izby, w szczególności:

- wykonuje uchwały okręgowego zjazdu;
- stwierdza oraz przyznaje prawo wykonywania zawodu;
- prowadzi rejestr pielęgniarek i rejestr położnych;
- powołuje komisje i zespoły problemowe i kieruje ich pracą;
- prowadzi bieżące sprawy izby i wykonuje zadania zlecone przez Naczelną Radę;
- składa roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności oraz z wykonania budżetu przed okręgowym zjazdem;
- współpracuje z terenowymi organami administracji rządowej oraz z jednostkami samorządu terytorialnego.

Okręgowa komisja rewizyjna:

- kontroluje działalność finansową i gospodarczą okręgowej rady;
- składa sprawozdania okręgowemu zjazdowi i Naczelnej Komisji Rewizyjnej;
- występuje z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium okręgowej radzie.

Okręgowy sąd pielęgniarek i położnych:

- rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej wniesione przez okręgowego rzecznika;
- dokonuje wyboru zastępców przewodniczącego okręgowego sądu spośród członków tego sądu;
- składa okręgowej radzie okresowe informacje o stanie prowadzonych spraw;
- składa okręgowemu zjazdowi roczne i kadencyjne sprawozdania.

Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej:

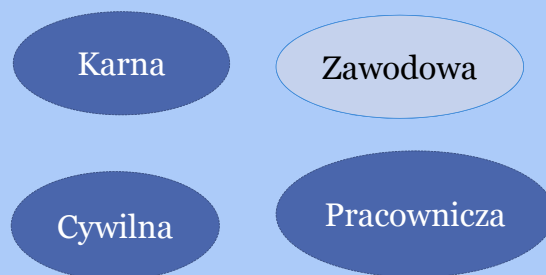
- prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądami pielęgniarek i położnych;
- składa okręgowemu zjazdowi roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności;
- organizuje dla członków samorządu szkolenia z zakresu odpowiedzialności zawodowej.

Zastępca okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej działa w imieniu i na rzecz okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

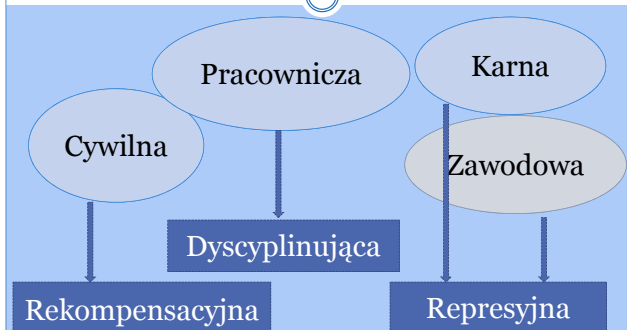
Odpowiedzialność zawodowa

- Członkowie samorządu podlegają odpowiedzialności zawodowej za naruszenie zasad etyki zawodowej lub przepisów dotyczących wykonywania zawodu, zwane dalej "przewinieniem zawodowym".
- Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego w sprawie o przestępstwo, postępowania w sprawie o wykroczenie lub postępowania dyscyplinarnego wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie. Może jednak być ono zawieszone do czasu ukończenia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo lub postępowania w sprawie o wykroczenie.

Rodzaje odpowiedzialności

Odpowiedzialność - funkcje

Odpowiedzialność zawodowa

- Odpowiedzialność zawodowa to forma odpowiedzialności, która pozostaje w związku z wykonywaniem zawodu lub wykonywanym zawodem.
- Prawodawstwo polskie odpowiedzialność zawodową przyporządkowuje przede wszystkim do tych grup zawodowych, które cechuje **korporacyjny system funkcjonowania**. Należą do nich głównie zawody medyczne tj. lekarze, pielęgniarki i położne, farmaceuci, ale też inne zawody jak: adwokaci, notariusze, radcy prawni, sędziowie, prokuratorzy, nauczyciele akademicy itd.

Odpowiedzialność zawodowa

Wyróżniamy odpowiedzialność zawodową:

- w wąskim znaczeniu (sensu stricte) – to odpowiedzialność przed ustawowymi organami korporacyjnymi uprawnionymi do orzekania (w sprawach zawodowych), w trybie pozasądowym.
- w szerokim znaczeniu (sensu largo) – to odpowiedzialność przed konstytucyjnymi organami wymiaru sprawiedliwości (Sądy i Trybunały) za czyny związane z faktem wykonywania określonego zawodu (opisane w stosownych ustawach), naruszające obowiązujący porządek prawny (w sferze prawa cywilnego – w tym prawa pracy, karnego – w tym prawa o wykroczeniach, administracyjnego – np. z ustawy o działalności gospodarczej)

Odpowiedzialność zawodowa

- Odpowiedzialność zawodowa mieści w sobie cechy odpowiedzialności dyscyplinarnej (skutkującej w zasadzie wewnątrz grupy zawodowej) np. orzeczenia kary upomnienia
- o charakterze karnym (skutkującym także na zewnątrz grupy zawodowej) np. orzeczenie kary zakaz wykonywania zawodu.

Odpowiedzialność zawodowa

- Odpowiedzialność zawodowa różni się też od odpowiedzialności porządkowej wynikającej z przepisów kodeksu pracy. Choć w obu przypadkach orzeczenia mogą zapasć **za takie same czyny, to inny jest podmiot orzekający** (przełożony – pracodawca, i organ korporacyjny) i **inne skutki** wywołują wydane orzeczenia. Pierwsze wyłącznie w sferze stosunków wewnątrzzakładowych, w drugim przypadku także na zewnątrz zakładu.
- Do odpowiedzialności zawodowej mogą być pociągnięte osoby, które nie są związane z zakładem pracy – umową o pracę.

Odpowiedzialność zawodowa

to obowiązek moralny lub prawny ponoszenia konsekwencji **za wykonane osobiście** lub **poleczone innej osobie do wykonania czynności zawodowe** lub za ich zaniedbanie bądź zaniechanie.
Jest związana z przynależnością do określonej grupy zawodowej i wiąże się z interpretacją przyjętych przez tę grupę norm określonych między innymi w kodeksie deontologicznym.

83

Członkowie samorządu zawodowego podlegają odpowiedzialności zawodowej za naruszenie zasad etyki zawodowej lub przepisów dotyczących wykonywania zawodu, zwane dalej przewinieniem zawodowym.

Art. 36.1. Ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych

Odpowiedzialność zawodowa

Pielęgniarki zatrudnione na wykonawczych stanowiskach

Odpowiadają za:

realizację powierzonych jej zadań zgodną z

- należyta starannością,
- wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej,
- obowiązującymi przepisami prawa
- kodeksem etyki zawodowej.

Pielęgniarki zatrudnione na kierowniczych stanowiskach pracy

Odpowiadają za:

zapewnienie odpowiednich warunków organizacyjnych do sprawowania pełnej, całodobowej, kompleksowej opieki pielęgniarskiej.

85

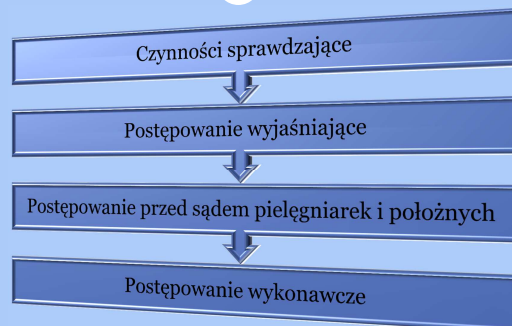
Rzecznik odpowiedzialności zawodowej niezwłocznie po otrzymaniu informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia zawodowego jest obowiązany wydać postanowienie o wszczęciu bądź odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

Art. 47.1. Ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych

Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej – etapy

86

Czynności sprawdzające

Celem czynności sprawdzających jest zbadanie okoliczności koniecznych do ustalenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Do czynności tych należy m. in. przesłuchanie osoby składającej skargę.

Postępowanie wyjaśniające

Celem postępowania wyjaśniającego jest ustalenie, czy został popełniony czyn mogący stanowić przewinienie zawodowe, wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia znamion przewinienia zawodowego – ustalenie osoby obwinionej oraz zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu pielęgniarek i położnych.

Postępowanie wyjaśniające

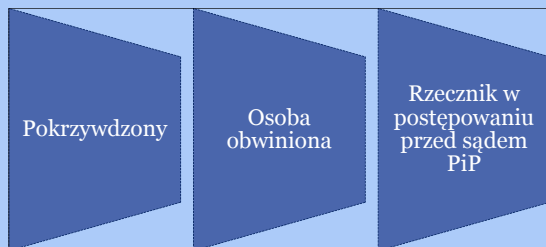

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków powoływać i przesłuchiwać biegłych lub specjalistów, jak również przeprowadzać inne dowody....

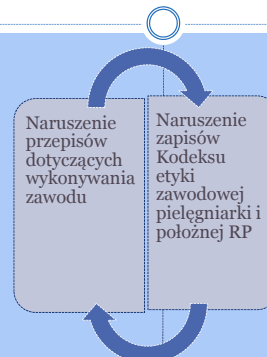
Art. 49 Ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych

- Celem postępowania przed sądem pielęgniarek i położnych jest pociągnięcie do odpowiedzialności sprawcy przewinienia zawodowego oraz ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnianiu przewinień zawodowych, a także zapobieganie im oraz umacnianie poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego.
- Celem postępowania wykonawczego jest wykonanie orzeczeń zapadłych w toku postępowania przed sądem pielęgniarek i położnych.

Strony postępowania wyjaśniającego

Zakres skarg:

Zakres skarg:

- Podanie leku niezgodnie ze zleceniem lekarskim
- Nie wykonanie zlecenia lekarskiego
- Podanie leku o innej nazwie niż lek zlecony przez lekarza
- Nieuprawnione skorzystanie z dokumentacji medycznej

Zakres skarg:

- Przekroczenie kompetencji podanie leku bez zlecenia lekarskiego,
- Nie przestrzeganie procedury podawania leku (nie przestrzeganie zaleceń producenta),
- Odmowa udzielenia pomocy,
- Wykonanie świadczenia zdrowotnego pomimo braku zgody,

Zakres skarg:

- Brak poszanowania godności osobistej
- Naruszenie ustawy o prawach pacjenta – obecność osób postronnych w czasie udzielania świadczenia zdrowotnego
- Nie przestrzeganie zasad aseptyki podczas podawania leków

Odpowiedzialność zawodowa

- Sąd pielęgniarstwa i położniczych może orzec jedną z kar:
- upomnienie,
- naganę,
- karę pieniężną od 1000zł do 10 000zł,
- zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w podmiotach leczniczych na okres od 1 roku do 5 lat,
- zakaz pełnienia funkcji z wyboru w organach samorządu na okres od 1 roku do 5 lat,
- ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu na okres od 6 miesięcy do 2 lat,
- zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od 1 roku do 5 lat,
- pozbawienie prawa wykonywania zawodu

- ✓ Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu pociąga za sobą skreślenie z rejestru pielęgniarek/położnych . O ponowny wpis do rejestru pielęgniarka /położna może ubiegać się po upływie 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, w którym wymierzona została kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu.
- ✓ Zawieszenie prawa wykonywania zawodu i pozbawienie prawa wykonywania zawodu stanowi podstawę rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, umowy cywilno-prawnej i skreślenie z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Odpowiedzialność zawodowa

Odpowiedzialność zawodowa

naruszenie

Zasad etyki zawodowej

Przepisów dotyczących wykonywania zawodu

Odpowiedzialność zawodowa

Zasady etyki zawodowej wyznaczają stosunek pielęgniarki położnej wobec:

Pacjenta

Praktyki zawodowej i nauki

Samorządu współpracowników

Społeczeństwa

Odpowiedzialność karna

Wina

umyślna

nieumyślna

Zamiar bezpośredni lub ewentualny

Lekkomyślność lub niedbalstwo

Odpowiedzialność pracownicza

Stosunek pracy

Stosunek służbowy

Umowa cywilno prawna

Formy wykonywania zawodu

Wolontariat

Praktyka zawodowa

Odpowiedzialność pracownicza

➤ Materialna

- ✓ Niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków pracowniczych,
- ✓ Szkoda wyrządzona pracodawcy, rzeczywiste straty oraz ewentualne korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby szkody nie wyrządzono,
- ✓ Związek przyczynowy pomiędzy zawinionym zachowaniem pracownika a szkodą

✓ Wina pracownika

umyślna

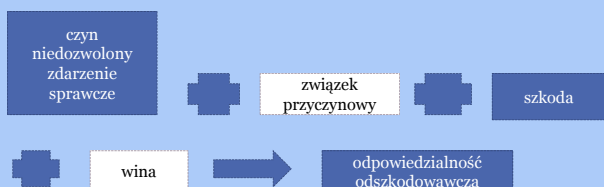
nieumyślna

Obowiązek naprawienia w pełnej wysokości, tj. w granicach rzeczywistej straty i utraconych korzyści

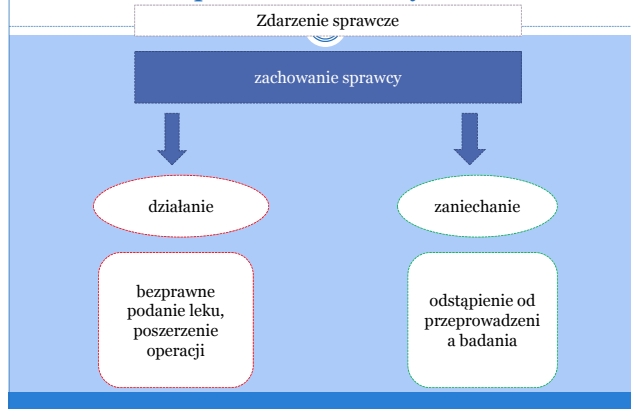
Odszkodowanie ograniczone do wysokości kwoty 3 miesięcznego wynagrodzenia, obliczonego według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu za urlop, bez uwzględniania zmian w warunkach wynagrodzenia lub wysokości składników wynagrodzenia wprowadzonych po dniu wyrządzenia szkody

Odpowiedzialność cywilna

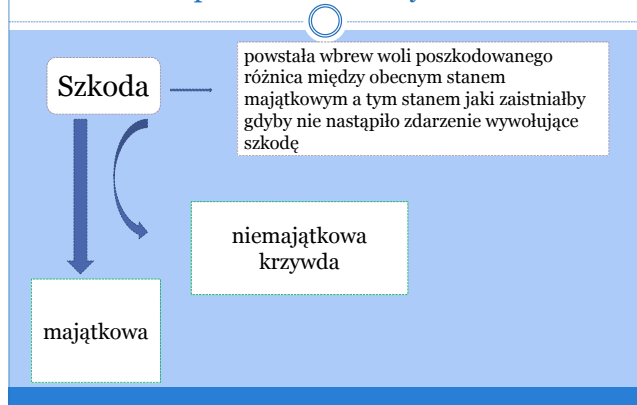
- Każdy kto z własnej winy wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia

Odpowiedzialność cywilna

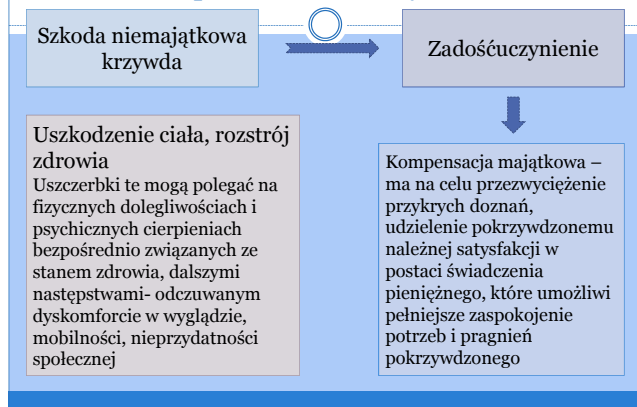
Odpowiedzialność cywilna

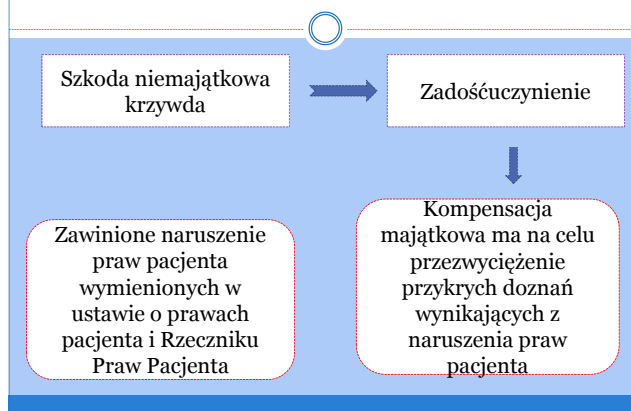
Odpowiedzialność cywilna

Odpowiedzialność cywilna

Odpowiedzialność cywilna

Prawne uwarunkowania wykonywania świadczeń zdrowotnych

➤ **Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej**
(Dz. U. Nr 112, poz.654) określa:

- Zasady wykonywania działalności leczniczej
- Zasady funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą niebędących przedsiębiorcami
- Zasady prowadzenia rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą
- Normy czasu pracy pracowników podmiotów leczniczych
- Zasady sprawowania nadzoru nad wykonywaniem działalności leczniczej oraz podmiotami wykonującymi działalność leczniczą